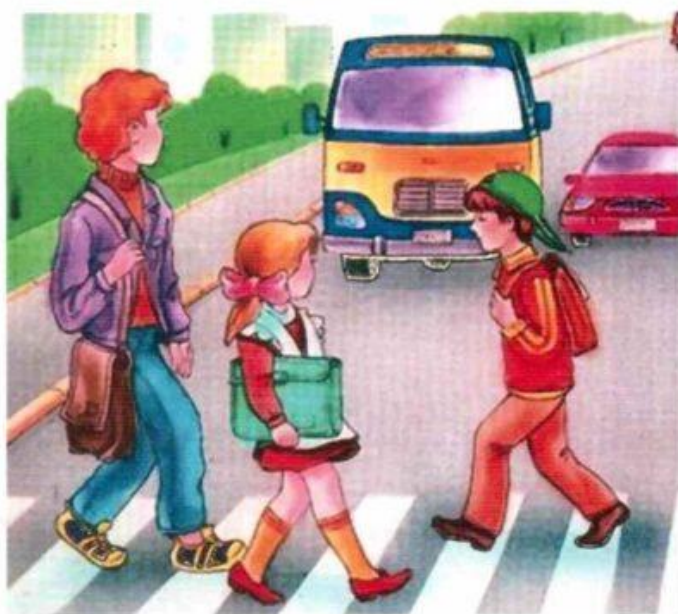

**Мектепке дейінгі жастағы
балаларға арналған
қауіпсіздік
ережелері.**

МЕКТЕПКЕ ДЕЙІНГІ ЖАСТАҒЫ БАЛАЛАРҒА ҚАУІПСІЗДІК ЕРЕЖЕСІ

Назар аударыңыздар!

Балаларға қауіпсіздік ережелерін түсіндіру керек. Бұндай түсіндіру балалардың көң пайызын қанағаттандырады, олай болмаған жағдайда өздері білгілері келеді, неге оларға ананы не мынаны істеуге тыйым салады:

- өзіңнің тегінді, атыңды, мекенжайыңды жақсылап есіңе сақта және үйдің телефон нөмірін есіңе сақтауға тырыс;
- сенің ата-ананың аты қалай;

- ергер үйде ата-анаң жоқ болса, сыртқы есікті ешкімге ашпа;
- дәрілерді және қауіпті заттарды қолыңа алма, оларды абайсызда жұтып қоюың мүмкін;

- сіріңкемен, оттықпен ойнама – бұл өртке әкеледі;

- орындықта шайқалмай отыр;
- тек ата-ананың қарауымен былауда жуыну керек;

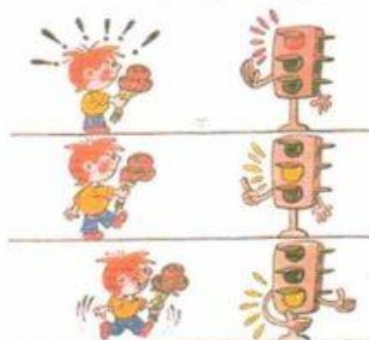
- есіне сақта, жер сілкінісі болған жағдайда ең бірінші не істеу керек екенін және бөлмедегі ең қауіпсіз жерді біл
- аулаға қыдыруға шықпас бұрын ата-анана қайда және кіммен болатыныңды айт
- бөтен көлікке отырма;
- танымайтын адамдармен сөйлеспе, қайда шақырса да баруға келіспе;
- танымайтын адамдардан ештеме алма;

- көлік қозғалысы қатты жолда жалғыз жүрме

- көшеден баска жаяу жүргіншілермен бірге тек бағдаршамның жасыл түсіне өт.

- қоғамдық көліктермен ата-анасыз жүрме;
- аэрозолді кішкентай баллондарды алауға лақтыруға болмайды;

- иттер мен мысықтарды ызаландырма, олар қорқытуы, тістеуі немесе тырнап алуы мүмкін;

- бөтелке мен лапошаны шақта;

- қыста аулада ерекше сак болу керек;

- балабақшаға және үйге барар жолда ата-ананың көшеден өту, жол қозғалысы ережесі туралы айтқандарын есіне сакта;

- қараңғы түскеннен кейін көшеде жүрме;
- қараңғы сатымен жалғыз көтерілме;
- ешқандай себеппен бөтен пәтерге кірме;
- жедел сатыға бөтен адаммен бірге кірме;
- балалар үлкендерсіз суда жалғыз қалуга болмайды;

- үлкендерсіз мұзда жалғыз жүрге;

- білмейтін жемістерді, жидектерді, санырауқұлақтарды жеме;

- егер таныс емес жерде ата-ананнан адасып қалсаң, ата-ананнан адасып қалған жерде тұр – сонда сені тауып алады.

ЕШҚАШАН БҰЗЫҚ БОЛМАҢДАР!

ЖОЛ-КӨЛІК ЖАРАҚАТЫНЫҢ АЛДЫН АЛУ

Қазақстан Республикасының Денсаулық сақтау министрінің
Салауатты өмір салтын қалыптастыру проблемаларының ұлттық орталығы

ЖОЛДА АБАЙЛАП ЖҮР!

Көшеден бағдаршамның жасыл түсі жанғанда өту керек

Жолдан тек жаяу жүргіншілер жолы арқылы өт

Жолдың жүретін бөлігінен емес, тротуармен жүр

Жолдан өткенде бірінші сол жағыңа, ортасына жеткенде оң жағыңа қара

Жолда және тротуарда ойнауға болмайды

Толтап тұрған көлікке бола, жолдың үстіне шықпа

Жолдың жүру бөлігінен өткенде тұрып қалмай және асықпай өтіңіз

Тротуар болмаған жағдайда, жолдың сол жақ жиегімен көлікке қарсы бағытта жүру қажет

Жаяу жүргіншілерден да, автобустар да тек тротуар жағынан өтуі керек

Автобусты отыру алаңында күткен дұрыс. Автобус салынының артқы есігінен кіріп, алдыңғы есігінен түсу қажет

Автобустың алдынан да, артынан да өткен қауіпті. Сондықтан жақын маңдағы жаяу жүргіншілер жолынан өту керек

2017 жылдың 1-10 қыркүйек аралығы жол-көлік жарақатының алдын алу бойынша онкүндігі

<https://vk.com/mgkhm>

https://www.instagram.com/the_healthy_kz/

<https://www.facebook.com/TKPMLD/>

<https://www.youtube.com/channel/UCk0Eg4M4uCs4H0vGIBIE2Yg>

WWW.JLS.KZ

ҮЙДЕН ШЫҒАР СӘТТЕ

- Егер үй подъездінің маңында қозғалыс болған жағдайда, жақындап қалған көлік жоқ екендігіне, дереу баланың назарын аударыңыз.

Егер подъездің маңында көлік немесе ағаш өсіп тұрса, тоқтаңыз және айналаңызға қараңыз, қауіпсіз екеніне көз жеткізіңіз.

ТРОТУАР БОЙЫМЕН ЖҮРГЕНДЕ

- Тротуардың оң жағалауымен жүріңіз.
- Тротуардың көлік жүру бөлігі жағынан ересектер жүргені абзал.
- Егер тротуар жолмен шектесіп жатса, онда ата – аналар балаларының қолынан ұстағаны абзал.
- Тротуар бойымен жүргенде үй ауласынан шыққан көліктерге балаларды сақтықпен қарауға үйретіңіз.
- Бесік арбалар және шаналарды тек қана тротуармен жүргізу керек, балаларды көлік жолына шықпауға үйретіңіз.

ЖОЛДАН ӨТЕР СӘТТЕ

- Тоқтаңыз, көлік жүру бөлігіне қараңыз.
- Балаңыздың жолдағы байқау қабілетін дамытыңыз.
- Өз іс-қимылыңызға назар аударыңыз: жолды байқау үшін басты бұру. Жолды байқау үшін аялдау, автокөлікті өткізу үшін аялдау.
- Алыстағыны көруге, жақындап келе жатқан көліктерді ажыратуға баланы үйретіңіз.
- Тротуардың жиегінде баламен тұрмаңыз.
- Бұрылуға дайын тұрған көлікке баланың назарын аударыңыз, көліктерде бұрылыс сілтегіш сигналдары жайлы айтып түсіндіріңіз.
- Қалай көлік құралы жолаушылар өткелінен тоқтайтынын, инерция бойынша қалай қозғалатынын көрсетіңіз.

КӨЛІК ЖҮРУ БӨЛІГІНЕН ӨТУ КЕЗІНДЕ

- Тек қана жаяу жүргіншілер өткелінен немесе жол қиылысынан өтіңіз.
- Бағдаршамның жасыл шамы жанғанда жүріңіз, тіпті көліктер болмасада.
- Көлік жүру бөлігіне шыққанда, сөйлесуді тоқтатыңыз.
- Жолдан өтерде асықпаңыз, жүгірмеңіз, ырғақты жүріспен жолдан өтіңіз.
- Көше бұрышынан өтпеңіз, жолдар өте нашар көрінетіндігін балаға түсіндіріңіз.
- Жолды алдын ала тексермей, бұталардың немесе көліктің артынан көлік жүру бөлігіне шықпаңыз.
- Егер жолдың арғы бетінен достарыңды, не керекті автобусыңды көріп жолдан өтуге асықпаңыз, мұның өмір үшін қауіпті екеніне балаларды үйретіңіз.
- Реттелмейтін жол қиылысынан өту кезінде көлік қозғалысының басталуына мұқияттылықпен қарауға баланы үйретіңіз.
- Көліктер тар көшелерден немесе үйдің аулаларынан шығып қалуы мүмкін.

ЖОЛАУШЫЛАРДЫ КӨЛІККЕ МІНГІЗУ ЖӘНЕ ТҮСІРУ КЕЗІНДЕ

- Баланың алдында жүріңіз, әйтпесе бала құлауы, көлік жүретін бөлікке жүгіріп шығуы мүмкін.
- Көлік толық тоқтағаннан кейін ғана мінуге көлік есігіне жақындаңыз.
- Жүріп бара жатқан көлікке мінуге ұмтылмаңыз (есіктеріне қыстырылып қалуыңыз мүмкін).
- Балаңызды аялдама алаңдарында сақ болуына үйретіңіз – бұл қауіпті орындар (жолды нашар көруінен, жолаушылар балаңызды жолға итеріп жіберуі мүмкін).

КӨЛІК КҮТУ КЕЗІНДЕ

- Тек қана көлікке отыру аялдмасында, тротуарларда немесе жолдың шетінде тұрыңыз.

**БАЛАҢЫЗДЫҢ БАЛАЛЫҚ ШАҒЫН
ҚАУІПСІЗ ЕТІҢІЗ!**

СУДАҒЫ ҚАУІПСІЗДІК

Жазатайым оқиғалардың алдын алу мақсатында:

Азын батып бара жатқанда қалай шара қолдану қажет

- Жүзу қарақтары (лайық, үрлемелі матрас, автоматика дөңгелегінің камерасы және т.б.) қолдану
- Жүзу қарақтары болмаған жағдайда суға батып бара жатқан адамға өкі, үш азын болмай бару керек
- Жағала қалғындар "Жезел жарған" шығару

Іс-әрекеттер

Батып бара жатқан адамға жақындағанда, оған бір қолымен сіздің нығаныңызды ұстап, аяғымен белсенді жарым істеуін түсіндіріңіз

Егер сіздің сөзді түсінбесе, осыла батып бара жатқан адамды шашынып ұстап немесе бір қолымен мойын айналасына құшақтап алып, бетін су үстіне көтеріп, жағаға қарай сүйреңіз

Алғашқы көмек:

- Зардап шегуші ес-түссін білін жатқыз
- Су болған киімді шешіп, құрғақ киім киіту
- Қанатпап жылы су
- Ыстық шай немесе кофе ішкізу

Зардап шегуші ес-түссін күйіне болмақ

Ауыз құйсын лай мен балалардан тазалану

Тыным алу жолдары мен асқазанның суды шығару. Ол үшін бір тімеге тұрып, зардап шегушіні бөксеңе ішімен жатқыту қажет және арқасынан басып, кеудесін қысу керек.

Су ағып біткеннен кейін

Зардап шеккен адамды арқасымен жатқыту

Егер тынысы қалпына келмесе, қолдан дем алдыру